

Under denna kurs testas förmågorna "Beskriva och förklara" (teori) och "diskutera och ta ställning" (Analys).

Provet berör:

Ugglan NO : evolution + Anteckningar

Centralt innehåll:

- Naturvetenskapliga teorier om livets uppkomst. Livets utveckling och mångfald utifrån evolutionsteorin.
- Evolutionära jämförelser mellan människan och andra organismer.

Beskriva och förklara (teori)

- Ange vem som stod bakom utvecklingsläran och i korthet vad den gick ut på.
- Förklara naturligt urval och ge ett exempel.
- Förklara mutation och vad det ger upphov till.
- Ge tre argument för att evolutionen har ägt rum.
- Ange orsaker som kan ge upphov till arters förändring.
- Ange när det första livet på jorden uppstod.
- Ange när människoarten uppstod.
- Känna till i vilken ordning de olika människoarterna uppstod.
- Ange några orsaker till varför Homo Sapiens blev så framgångsrik.
- Vad jordens olika tidsåldrar kallas.
- Ange några viktiga evolutionära händelser för växter och djur

Begrepp E-nivå:

Biologisk konkurrens, avkomma, art, genetisk variation, sexuell förökning, ekosystem, anpassning, kontinent, nisch, naturligt urval, mutation, fossil, fotosyntes, organism, homo habilis, Homo erectus, Neandertalare, Homo sapiens, massdöd, evolution, biologisk mångfald.

Mer än E:

- Evolutions mekanismer (Hur fungerar evolutionen?)
- Organismers (växter & djur) olika anpassning.
- Jordens evolution
- Evolutionsteorins uppkomst
- Evolutionsteorin bevis och motbevis
- Biologisk mångfald -betydelse för livet på jorden och människan.
- Växters, djurs och människas evolution
- Massdödens olika effekter för evolutionen

Begrepp – Mer än E

Intelligent design, kreationism, evolutionslära, sedimentära bergarter, kontinentaldrift, DNA, aminosyror, protein, den saknade länken, samevolution, jordens tidsåldrar, blågröna bakterier, hominid, Homo, Taxonomi, primat, hominid, australopithecus, Homo florensis, ozon, fröväxt, sporväxt, primat,

Granska, kommunicera och ta ställning (Analys)

Välj en (1) av följande frågor:

Fråga1: Människan följer inte riktigt evolutionens principer. Förklara vad som menas med det och ta ställning om det är positivt /negativt.

Fråga2: Vilken är den evolutionärt mest framgångsrika organismen av: krokodilen, kackerlacka, människa eller ett virus? (Jag vet att virus inte räknas som organism men den får vara med som grupp här)

Villkor

Maxtiden för denna del 50 min. Du förväntas förbereda dig innan.
Max 600 ord.

Du får ha med dig 10 stödord. Lämnas in på provet.

Du ska ta ställning i frågan. Du ska använda relevanta argument som du härleder i ett eller två steg.

Bedömning - Du ska i din argumentation:

- Formulera och motivera eget ställningstagande.
- Beskriva tänkbara konsekvenser (på miljö och samhälle) av ditt ställningstagande (och konsekvenser av att inte göra så).
- Framföra och bemöta åsikter som breddar, fördjupar och för diskussioner framåt.
- Skiljer fakta från värdering.

I din förberedelse ska du tänka på att:

- Använda olika informationskällor.
- Förhålla sig kritiskt till olika informationskällor.
- Granska andras argument och resultat.

Besök hos ungdomsmottagningen

Torsdag 10.00– 11.00 10 Januari

Tim
Denni
Stella
Signe B
Amanda
Alice
Jackie
Ludwig
Erik B
Otto
Jakob
Wulf
Molly
Elvi
Vilja

Fredag 10.00– 11.00 11 Januari

Timothy
Jonna
Mani
Simon C
Johan
Tindra
Ella
Anton
Pontus
Peggy
Elsa P
Erik B
Hugo
Wilmer
Molina

Måndag 10.00 – 11.00 14 Januari

Torsten
Shila
Elsa F
Isabella
Signe WK
Alfons K

Tess
Max
Otis
Chelsea
Hanna
Sten
Sofia
Love
Sixten

Torsdag 10.00– 11.00

17 Januari

Markus
Olle
Felicia
Melissa
Oliver
Josefina
Isak
Ludvig
Olivia V
Alexander
Fredrika
Alfons
Olivia Li
Sebastian
Edvin

Fredag 10.00– 11.00

18 Januari

Lova
Otto
Malva
Simon BE
Jonathan
Leo
Louise
Denise
Tove
Maja
Rita
Alwa
Thea
Rebecka
Alicia

Övriga –tid kommer senare

Perla
Elis
Julia
Carolyn
Ellen